

ŠTO NAM EU DONOSI U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU?

OSNOVNA VERZIJA

Obrazovno okruženje	Učionica (sa ili bez digitalnih alata)
Poglavlje	Poglavlje III. – KAKO JE EU RELEVANTNA ZA VAŠ SVAKODNEVNI ŽIVOT? (str. 26-37)
Cilj	Pokazati učenicima:ama kako je EU relevantna u njihovim životima
Odgojno obrazovni ishodi	Učenici:ice će moći: <ul style="list-style-type: none">• Navesti nekoliko područja u kojima EU utječe na njihov život• Opisati kako je EU prisutna u njihovom svakodnevnom životu• Opisati kako je EU dio njihove regije i svakodnevnog života
Ključni pojmovi	<ul style="list-style-type: none">• Zajednička politika, kohezija, ZPP, prava i povlastice građanina:ki EU-a• Sigurna i jednostavna putovanja – Schengenski prostor, prava putnika:ica• Studiranje, osposobljavanje i rad bilo gdje u EU-u – Erasmus+, Garancija za mlade, Europske snage solidarnosti• Slobodno kretanje robe, usluga i kapitala u EU-u• Zdravstvena zaštita i sigurnost diljem EU-a• Oznake EU-a, prava potrošača:ica• Telekomunikacije, roaming• Zajednička valuta u euro području• Financijska sredstva EU-a u vašoj regiji – kohezijska politika
Trajanje	40 do 50 minuta
Potrebni materijali	Power Point prezentacija, priče građana:ki EU-a, priče, (zastave), flipchart, markeri i olovke; za internetsku verziju mogu se koristiti digitalne aplikacije kao što je Mural https://www.mural.co
Izvori	Priče nekoliko europskih građana:ki koje prikazuju različita područja u kojima EU utječe na njihovu svakodnevicu („Eu i ja“ – Poglavlje III.). Možda značke koje vizualno odvajaju grupe, tako da je lakše provesti miješanje grupe u drugom koraku. (Zastave.)

TIJEK PROVEDBE (BEZ DIGITALNIH ALATA)

Uvod (10 minuta)

Nastavnik:ica otvara temu "Što nam EU donosi u svakodnevnom životu" i objašnjava "metodu slagalice".

"Kao što je slagalica zbirka raznih komada koji se spajaju kako bi stvorili cjelovitu sliku, slagalica kao metoda poučavanja zbirka je tema, koju će učenici:ice u potpunosti razviti prije nego što se okupe kako bi napravili potpunu ideju. Točnije, ova vrsta strategije kooperativnog učenja omogućuje pojedincima:kama ili malim skupinama da postanu odgovorni:e za potkategoriju veće teme. Nakon istraživanja i razvoja svoje ideje, svaki pojedinac:ka ili mala skupina ima odgovornost predstaviti je ostatku grupe ili razreda." (Izvor: <https://www.teachhub.com/teaching-strategies/2016/10/the-jigsaw-method-teaching-strategy/>.)

► [PowerPoint prezentacija](#)

Glavna aktivnost (40 minuta)

Učenici:ce će biti podijeljeni:e u 4-6 skupina, u kojima dobivaju različitu priču o građaninu:ki EU- a. Te priče sadrže različite aspekte u skladu s publikacijom „EU i ja“ a koji su važni u svakodnevnom životu građana:ki EU-a. Kao prvi korak učenici:ice će čitati priče i razmatrati aspekte i područja u kojima EU utječe na njihov život.

U drugom koraku učenici:ce stvaraju slagalicu. Sada će oformiti nove skupine. Nove skupine sastoje se od po jednog:e predstavnika:ce svake priče. Sada će jedni:e drugima predstaviti svoje različite priče. Kao zadatak, trebaju sagledati sličnosti i razlike u pričama i onome što ih sve povezuje.

- ▶ [Priče građana:ki EU-a](#)

Zaključak (5 minuta)

Lekcija završava zaključkom nastavnika:ice i učenika:ica koji:e predstavljaju svoje sličnosti i razlike. Cilj je pokazati kako je EU relevantna za sve aspekte u njihovom svakodnevnom životu.

- ▶ [Lista rezultata](#)

TIJEK PROVEDBE (S DIGITALNIM ALATIMA)

Lekcija se može odvijati na isti način kao i bez digitalnih alata. Jedina razlika je u korištenju različitih digitalnih alata za podjelu u skupine poput web alata "Random Student Generator" (<https://www.transum.org/software/RandomStudents/>). Lekcija se može provesti i putem [GoogleDocs-a](#) ili bilo kojeg alata koji nudi prostor za upisivanje ili mogućnost predstavljanja (Word, Open Office, Mural <https://www.mural.co>).

LISTA REZULTATA ZA NASTAVNIKA:ICU

BRUXELLES, BELGIJA (HELENA, 26)

Sažetak priče i opis osobe: Helena je iz Soluna u Grčkoj, a tijekom svog Erasmus semestra živjela u Lilleu u Francuskoj. To ju je inspiriralo da počne raditi za Europsku komisiju u Bruxellesu, no jednog dana želi se vratiti u Grčku i iskoristiti svoje znanje kako bi pomogla ruralnim područjima da se ravnomjerno razvijaju, što može financirati EU. Općenito, ona vjeruje u odluke EU-a i vidi prednosti poput zdravstvene iskaznice na razini EU-a ili ukidanje troškova roaminga, ali se nada dubljoj integraciji unutar Unije.

Uloga EU-a: Radi u Uredu glavne uprave za ekonomske i financijske poslove – > aktivno podupire države članice u pitanjima nezaposlenosti tijekom krize uzrokovane virusom COVID-19. Olakšavanje života u inozemstvu unutar EU-a: zdravstveno osiguranje, roaming. Korištenje sredstava za daljnju integraciju i jednake mogućnosti diljem EU-a.

Utjecaj na život osobe: Erasmus+ program (život u inozemstvu) + pogodnosti kako bi se olakšao život u inozemstvu. Poljoprivredni fond za potporu različitim ruralnim područjima u EU-u za stvaranje jednakih mogućnosti.

Stvarate li slična iskustva ili poznajete ljude koji to rade? Osobno iskustvo.

VARAŽDIN, HRVATSKA (DAMIR, 56)

Sažetak priče i opis osobe: Damir je osnovao vlastitu nevladinu organizaciju koja je usmjerena na rad za održivost i suzbijanje klimatskih promjena kroz radionice sa učenicima:icama i studentima:icama. Udruga se financira kroz program Europske snage solidarnosti jer mladima diljem Europe pruža mogućnost zajedničkog rada kroz radionice i pronalaženja rješenja na razini EU-a, kao što je na primjer sprečavanje izumiranja pčela. Uz to, promiče iskustvo građanstva EU-a.

Uloga EU-a: Europskim zelenim planom poboljšava se promicanje tema preko i unutar granica država članica. Europske snage solidarnosti.

Utjecaj na život osobe: Učenici:ice mogu sudjelovati u radionicama, upoznati različite ljude i kulture i provoditi strategije u svojim rodnim gradovima.

CORK, IRSKA (EDWARD, 75)

Sažetak priče i opis osobe: Edward je vodio malu tvrtku u Irskoj koja se sada proširila na Europu, te prodaje svoje proizvode ne samo u lokalnim trgovinama, već i diljem Europe. Također, cijeni što je njegov unuk mogao sudjelovati u Europskom volonterskom programu i upoznati nove ljude te se može preseliti u Latviju.

Uloga EU: Zahvaljujući Schengenskom sporazumu moguće je slobodno kretanje robe i ljudi, tako da Edwardova tvrtka može izvoziti svoju robu bez plaćanja dodatnih poreza a njegov unuk Rian lako može živjeti u drugoj državi u Europi.

Utjecaj na život osobe: Edward može proširiti svoje poslovanje na područje EU bez dodatnih poreznih troškova. Rian može sudjelovati u volonterskom programu, kao i produžiti svoj boravak u Latviji jer EU omogućuje jednostavan život u inozemstvu.

BOLOGNA, ITALIJA (GIULIA, 18)

Sažetak priče i opis osobe: Giulia želi postati kuharica i već je stekla iskustvo rada s Erasmus studentima:icama u restoranu svojih roditelja pa je vrlo zainteresirana za sudjelovanje u Erasmus programu+ i stažiranje u Portugalu. Želi stvoriti raznovrsan europski jelovnik koji objedinjuje različite kulture u Europi i koji bi bio financiran od strane EU-a. Smatra da je otvorenost granica unutar EU-a prednost koja olakšava putovanja i stjecanje iskustva.

Uloga EU-a: Fond EFRR-a za potporu projektima kao što je Giulijina ideja. Erasmus+ program koji omogućuje stažiranje u inozemstvu.

Utjecaj na život osobe: Program razmjene i povezivanje s mladima. Mogućnost podrške projektnim idejama poput Giulijine.

WROCLAW, POLJSKA (KRZYSZTOF, 35)

Sažetak i opis osobe: Krzysztof radi za poljsku vladu u odboru koji se bavi europskim fondovima sa ciljem razvijanja međuregionalne suradnje. Pozitivno ocjenjuje lakoću putovanja unutar EU-a, unatoč potrebi mijenjanja poljske valute u euro. S druge strane, boji se rastućih kritika poljske vlade od strane EU-a i vladinih nedemokratskih mjera te se nada intervenciji EU-a. Također, kritizira migracijsku politiku EU-a, posebno gledajući odnos EU-a prema Bjelorusiji.

Uloga EU-a: EU će intervenirati kada vlade ne poštuju njezine zakone i vrijednosti. Uloga EU-a u migracijskoj politici je stvaranje okvira i pravila, te pružanje potpore državama članicama koje se suočavaju s graničnim problemima, uz poštivanje ljudskih prava.

Utjecaj na život osobe: Može putovati i raditi u Poljskoj i Njemačkoj.

MALMO, ŠVEDSKA (FREYA, 18)

Sažetak priče i opis osobe: Freya je upravo završila srednju školu i razmišlja što želi raditi u svojoj budućnosti. Dok je putovala Interrailom po Europi, upoznala je mnoge studente:ice koji su je inspirirali. Posebno je zainteresirana za program Garancije za mlade.

Uloga EU-a: Interrail je program putovanja Europom kojim se promiče umrežavanje među mladima.

Utjecaj na život osobe: Upoznavanje mladih diljem Europe i primanje informacija i savjeta.

RADNI LIST: FREYA, 18, MALMO, ŠVEDSKA

Hej, hej! Ja sam Freya, imam 18 godina i dolazim iz Malmoa, grada na jugu Švedske. Upravo sam završila srednju školu i moram smisliti što dalje raditi sa svojim životom. Trenutno sam vrlo zabrinuta za to što zapravo želim učiniti sa svojom budućnosti. Zbunjujuće je razmišljati o budućnosti kada se čini da se svijet raspada. Međutim, moram ostati pozitivna i usredotočiti se na dobre stvari koje budućnost može donijeti. Nadam se da ću upoznati što veći dio svijeta. Pa, počet ću unutar Europe jer ne želim letjeti avionom zbog klimatske krize. U svakom slučaju, želim vidjeti što više mjesta i upoznati što više ljudi u sljedećih nekoliko godina.

Moja sestra Lina i ja trenutno putujemo Interrailom i otkrivamo Europu. Ovo je prvi put da putujemo zajedno bez roditelja. Lina je upravo završila magisterij u Kopenhagenu i počet će raditi u Dublinu nakon našeg zajedničkog putovanja. Zato želimo ići u Dublin na kraju našeg putovanja. Putujemo već nekoliko tjedana i već smo bile u Danskoj, Njemačkoj, Poljskoj, Belgiji i Nizozemskoj. Iako je orijentacija moje sestre nevjerovatno loša, na kraju ipak uspijevamo pronaći pravi put. Drago mi je što možemo koristiti mobilne telefone svugdje - inače bismo već toliko puta bile izgubljene.

Trenutno smo u Amsterdamu. Stvarno mi se sviđa grad. Grad možemo lako istražiti biciklom, a uz kanale ima toliko toga za otkriti. Voljela bih da su svi gradovi prilagođeni biciklima. Jučer smo u kafiću upoznale grupu studenata:ica iz različitih zemalja. Upravo su završili:e Erasmus semestar u Amsterdamu. Rekli:e su nam da žele putovati u Barcelonu u sljedeća tri tjedna. Odlučili:e smo provesti sljedeća dva dana zajedno i istražiti grad, ali također ćemo pokušati ostati u kontaktu nakon toga te posjetiti jedni druge. Helena dolazi iz Grčke (- uvijek sam htjela ići na Mamma Miju). Djevojke su mi ispričale o svojim iskustvima sa studiranjem u inozemstvu, a Mia mi je poslala članak o programu EU-a Garancija za mlade. Program je osmišljen kako bi se olakšao prijelaz između škole ili obuke i posla. Iako me budućnost brine, djevojke su mi stvarno pomogle da pobliže sagledam opcije koje imam.

RADNI LIST: KRZYSZTOF, 35, WROCLAW, POLJSKA

Cześć^[1], moje ime je Krzysztof. Imam 35 godina i živim u Wrocławu u Poljskoj. Trenutačno radim za Zajedničko tajništvo poljskog Ministarstva europskih fondova i regionalne politike koje se fokusira na projekte Interreg Europe^[2] između poljske i njemačke regije. Zbog posla imam privilegiju redovito putovati između Poljske i Njemačke. Srećom, putovanja diljem Europe postala su mi puno lakša od ulaska Poljske u EU 2004. godine.

Jedina prepreka koja je preostala javlja se svaki put kad pokušavam kupiti ručak u Njemačkoj. Budući da Poljska nije dio eurozone, moram promijeniti svoj novac iz poljskih złota u euro prije odlaska ili u Njemačkoj. Međutim, još jedan sjajan aspekt koji mi je olakšao radne posjete Njemačkoj je činjenica da mogu koristiti svoj mobilni telefon na isti način kao što bih to učinio u Poljskoj. Od 15. srpnja 2017. svaki/a građanin:ka EU-a koji/a posjeti drugu zemlju EU-a, privatno ili profesionalno, više ne mora brinuti o troškovima roaminga. Nije li to sjajno?

Međutim, nije sve sjajno. Zabrinut sam za svoju zemlju. Većina ljudi koje poznajem zaista voli EU, a mnogi ljudi u Poljskoj žive bolje zahvaljujući EU-u i njenim programima. Dakle, ne razumijem zašto je naša Vlada tako provokativno protiv EU-a. Također, ljut sam što Vlada koristi svoju moć kako bi određene ljude dovela na položaje nadležnosti, a koji bi trebali biti neovisni o Vladi. Mogu se samo nadati da će EU učiniti sve što može kako bi pomogla građanima:kama Poljske i zaštitila vladavinu prava. Ako ne može, vidim teška vremena koja dolaze. Također, kada pogledamo našu granicu s Bjelorusijom: ljudi se smrzavaju na vanjskoj granici EU-a. Kako je to moguće? Pokušavam ostati pozitivan. Vjerujem EU-u i njezinim institucijama da će štititi ljudska prava i vrijednosti, ali ovakve i sklične situacije otežavaju mi vjerovanje u EU.

[1] Cześć znači "Zdravo" na poljskom.

[2] Interreg je inicijativa zajednice Europskog fonda za regionalni razvoj čiji je cilj promicanje suradnje između država članica EU-a i susjednih zemalja koje nisu članice EU-a. Programom se podupiru mjere prekogranične suradnje kao što su infrastrukturni projekti, suradnja komunalnih poduzeća, zajedničko djelovanje poduzeća ili suradnja u području zaštite okoliša, odnosno obrazovanja, a time pomaže i udjelu od oko 37,5% građana:ki Europske unije koji:e žive na pograničnim područjima, duž 38 unutarnjih granica, u smanjenju geografskih i jezičnih prepreka i nadilaženju prepreka u regionalnom razvoju.

RADNI LIST: GIULIA, 18, BOLOGNA, ITALIJA

Ciao, zovem se Giulia, imam 18 godina i živim u Bologni u Italiji. Upravo sam završila osnovnu školu i veselim se početku karijere kuharice. Strast prema hrani i kuhanju prolazi kroz cijelu moju obitelj. Moj djed i moja majka su kuhari. Moja obitelj posjeduje i vlastiti restoran koji priprema tradicionalni Ragù alla Bolognese. Imamo i EU certifikat koji štiti našu oznaku geografskog podrijetla i pokazuje kupcima da radimo „pravu“ hranu. Naš restoran je stalno pun i super je zauzet. Posebice Erasmus studenti:ce posjećuju naš restoran jer smo u Bologni poznati po našem raguu.

Jako mi se sviđa kontakt sa svim tim različitim ljudima iz cijele Europe. Kako moji roditelji ne govore engleski tako dobro, na meni je da ih poslužim dok dođu u restoran. Tijekom pandemije to nije bilo moguće. Nema stranih studenata:ica. Nema kulturne razmjene. Nikad nisam iskusila granice unutar Europe. Ovo mi je bio prvi put i bilo je zastrašujuće, ali uglavnom je bilo tužno. Majka mi je rekla da je prije schengenskog sporazuma bilo potpuno uobičajeno čekati na granicama i da je trebalo više vremena i da je bilo teže. Baš sam sretna što je ova prepreka stvar prošlosti.

Razmišljam o „normalnim“ vremenima. Ovo okupljanje ljudi kroz hranu inspiriralo me da planiram otvaranje vlastitog restorana nakon što postanem kuharica. Također, idem u Portugal na stažiranje uz pomoć Erasmus+ programa. U Portugalu ću raditi kao pripravnica u restoranu u Bragi i učiti kuhati tradicionalna portugalska jela.

Ovo europsko iskustvo potaknulo me da pokažem raznolikost Europe i spojim je u jedan veliki jelovnik koji je inspiriran jelima različitih europskih regija. Mogla bih zamisliti i putovanje Europom, što bi čak bilo i bolje, te uz to pokazivanje svog jelovnika što većem broju ljudi diljem Europe. Možda bih ovaj projekt mogla ostvariti uz pomoć nekih EU fondov, kao što je Europski fond za regionalni razvoj^[1]. U EU-u postoji toliko mogućnosti, a ja samo sanjam o tome što bi sve moglo biti. Još uvijek sam super mlada i vidjet ću što mi budućnost donosi.

[1] Europskim fondom za regionalni razvoj (EFRR) financiraju se programi u zajedničkoj odgovornosti između Europske komisije i nacionalnih i regionalnih tijela u državama članicama. Uprave država članica biraju koje će projekte financirati i preuzeti odgovornost za njihovo svakodnevno upravljanje.

RADNI LIST: HELENA, 26, BRUXELLES, BELGIJA

Γεια σου^[1] i Salut! Moje ime je Helena, imam 26 godina. Trenutno živim u Bruxellesu ali sam odrasla u Solunu u Grčkoj. Otkako sam završila Erasmus+ semestar tijekom obrazovanja za prvostupnika:icu u Lilleu u Francuskoj, željela sam ponovno živjeti u inozemstvu. No, zašto Bruxelles, možete se pitati. Pa, otkad sam kao dijete iskusila financijsku krizu 2008. godine i njezinu politiku štednje koja je iz toga proizašla za moju državu, željela sam znati više o EU-u. Moj tata nije bio oduševljen onim što se događalo unutar EU-a za to vrijeme, ali unatoč tome željela sam iskusiti EU. Stoga sam odlučila pohađati Erasmus semestar u Lilleu, kao što sam već rekla. U srednjoj školi naučila sam francuski jezik i odlazak u Francusku stvarno mi je pomogao da produbim znanje jezika.

Osim toga, otkrila sam toliko različitih kultura i novih iskustava. Upoznala sam toliko ljudi iz cijele Europe i shvatila da smo svi europski:e građani:ke. To je bilo moćno i lijepo iskustvo za mene. Stoga sam odlučila biti dio EU-a i prijavila se za pripravništvo u "Blue Book" Europske komisije. Jako sam sretna što su me primili. Dobila sam mjesto u Glavnoj upravi za ekonomske i financijske poslove^[2], što mi je omogućilo ne samo da učim o EU-u i njezinim gospodarskim i financijskim politikama, već sam mogla sudjelovati u razvoju strategija koje bi mogle dodatno pomoći državama članicama u smanjenju nezaposlenosti nakon krize uzrokovane virusom COVID-19. Rad za Europsku komisiju je stresan, ali sigurna sam da će ljudi u EU-u profitirati od onoga što se odluči u Bruxellesu.

Na primjer, osim potrage za mjestom za stanovanje, bilo je vrlo lako doći do Bruxellesa, bez potrebe za planiranjem svakog pojedinog detalja poput osiguranja jer postoji Europska kartica zdravstvenog osiguranja koja vam omogućuje pristup medicinski potrebnoj zdravstvenoj skrbi koju pruža država tijekom privremenog boravka u bilo kojoj od 27 zemalja EU-a. Također, mogla sam zadržati svoj broj mobilnog telefona jer u EU-u nema troškova roaminga. EU čini mnogo kako bi olakšala život u inozemstvu. Ipak, nadam se da će EU uspjeti dodatno surađivati unutar različitih regija kako bi građani:ke Unije, bez obzira na to gdje u EU-u odrastaju i žive, imali:e jednake mogućnosti. Zbog toga planiram raditi za nevladinu organizaciju^[3] koja jača ruralna područja u Grčkoj provedbom projekata koji se sufinanciraju iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova, kao što je Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj.

[1] Grčki za "Zdravo".

[2] Glavne uprave su odjeli s posebnim zonama odgovornosti, što je ekvivalent ministarstvima na nacionalnoj razini. Većini je na čelu europski povjerenik, odgovoran za opće vodstvo Glavne uprave i zadužen za (tj. politički odgovoran za) odgovarajuće područje politike.

[3] Nevladine organizacije (NVO), kao što su Greenpeace ili Amnesty International.

RADNI LIST: EDWARD, 75, CORK, IRSKA

Na ovaj hladan i kišoviti dan u lipnju, sjedim sa svoje dvoje unučadi u svojoj maloj ali vrlo ugodnoj kući u blizini Corka. Nalazi se u neposrednoj blizini obale i okružena je s puno prirode. Živim u ovoj kući više od 50 godina.

Imam 75 godina i zajedno sa suprugom vodio sam mali obiteljski posao. Proizveli smo najbolje slatkiše od karamele u cijeloj Irskoj - jamčim vam. Posao sada vodi moja kći, ali ja sam još uvijek u tvornici svaki dan i pomažem gdje mogu. Otkako se moja vrijedna kći pridružila tvrtki, svoje proizvode isporučujemo po cijeloj EU, što me čini prilično ponosnim.

Volim pričati svojim unucima o izazovima posljednjih desetljeća uz šalicu čaja i reći im koliko sam ponosan na našu obitelj i malu tvrtku. Nekada smo svoje proizvode od karamele prodavali samo na lokalnom području ali sada čak imamo kupce u Francuskoj i možemo izvoziti bez carine. Posebno sam sretan što već nekoliko dana imamo pripravnika iz Španjolske kao gosta. Uvijek sam sretan što mogu upoznati nove ljude i naučiti o različitim kulturama.

Oluja je žestoka i kiša udara o prozore. Drago mi je da su moja oba unuka danas ovdje. Moj najmlađi unuk Liam sada ima 15 godina i sjedi s druge strane stola nad našom partijom šaha. Rian, stariji je prije nekoliko mjeseci napunio 20 godina i nije bio u Irskoj posljednjih nekoliko mjeseci. Imao je priliku otići u Latviju i volontirati. Bio je vrlo angažiran u projektu vezanom uz okoliš i klimatske promjene. Lijepo je slušati Rianove priče i vidjeti koliko je uključen.

Dok Liam i ja završavamo partiju šaha, Rian je na telefonu s djevojkom koju je upoznao na putovanju u Latviju. Djevojka je iz Belgije i živi u Bruxellesu a Rian je želi posjetiti nakon što ode iz Corka. Rekao mi je da već duže vrijeme pričaju o zajedničkom životu u Latviji. Drago mi je vidjeti svog unuka tako sretnog i vidjeti da romantika nije mrtva. Dok je Rian bio u Latviji, redovito smo komunicirali putem interneta. Iako on nije došao u Irsku, uvijek mi je govorio što radi dok smo razgovarali video pozivom. Kći mi je u početku morala pomoći u tome, ali sada znam sve raditi sam.

Nevjerojatno je moći biti u kontaktu s mojim dragim Rianom gdje god se nalazio u Europi!

RADNI LIST: DAMIR, 56, VARAŽDIN, HRVATSKA

Dobar dan, zovem se Damir i imam 56 godina. Moj rodni grad je Varaždin, koji je blizu slovenske granice. Ja sam edukator o politikama te provodim radionice i izlažem na projektnim danima u školama. U svom radu usredotočujem se na održivost i klimatske promjene. Sjećam se kad sam bio klinac, u bivšoj Jugoslaviji, dok sam trčao po poljima sve je bilo puno insekata i pčela koje su letjele uokolo. Tijekom godina to je postajalo sve manje i manje. Ozbiljno sam zabrinut, pa sam osnovao obrazovnu nevladinu organizaciju^[1], koja educira o temama klimatskih promjena, a posebno o smrti pčela. Kako svi znamo da klimatske promjene nisu regionalni nego globalni izazov, bio sam iznimno sretan što je Hrvatska ušla u EU 2013. godine, kao najmlađa članica. Iskreno vjerujem da zajednička strategija u EU-u može pomoći u borbi protiv klimatskih promjena. Naponi Europskog zelenog plana^[2] izgledaju obećavajuće i nadam se da će mnogi europski građani i poduzeća iskoristiti mogućnosti koje nudi Zeleni plan.

Također, budući da smo članica EU-a i zbog Zelenog plana za Europu, puno je lakše promovirati našu temu izvan granica granica. Sada održavam radionice i u Sloveniji. Osim toga, nedavno sam otkrio Europske snage solidarnosti. Europske snage solidarnosti međunarodni su volonterski program Europske komisije za mlade koji pojedinačno ili u timovima odlaze u drugu zemlju, obično iz jedne europske zemlje u drugu, kako bi radili u neprofitne svrhe. Ovaj program mi je omogućio da organiziram radionice tijekom proljetnih i ljetnih školskih praznika. Radionice bi trajale 2 do 4 tjedna, a učenici:ice iz cijele Europe učili:e su o klimatskim promjenama, s naglaskom na to kako zaštititi pčele od umiranja te osiguravanje i sadnju novih biološki raznolikih nasada koji su pogodni za pčele.

U najboljem slučaju, učenici:ice koriste to znanje i stvaraju takve prostore u svom vrtu, rodnom gradu i sl. Stvarno uživam u ovim dugim radionicama. Možete se stvarno povezati s učenicima:ama, ali još je važnija i međusobna povezanost učenika:ica koji:e uspostavljaju mrežu prijateljstva na razini EU-a. Također, ne uče samo oni:e o Hrvatskoj i klimatskim promjenama, već i ja učim od njih i doživljavam s njima što znači biti građanin:ka EU- a.

[1] Nvladine organizacije (NVO), kao što su Greenpeace ili Amnesty International.

[2] Europski zeleni plan skup je političkih inicijativa Europske komisije s glavnim ciljem da Europska unija (EU) postane klimatski neutralna 2050. Predstavit će se i plan za procjenu učinka kako bi se cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova u EU-u za 2030. povećao na najmanje 50 % prema 55 % u usporedbi s razinama iz 1990. Plan je preispitati svaki postojeći zakon o njegovim klimatskim zaslugama, kao i uvesti novo zakonodavstvo o kružnom gospodarstvu, obnovi zgrada, bioraznolikosti, poljoprivredi i inovacijama.

NAPREDNA VERZIJA

Obrazovno okruženje	Učionica (sa ili bez digitalnih alata)
Poglavljje	Poglavljje III. – KAKO JE EU RELEVANTNA ZA VAŠ SVAKODNEVNI ŽIVOT? (str. 26-37)
Cilj	Pokazati učenicima:icama kako je EU relevantna u njihovim životima
Odgojno obrazovni ishodi	Učenici:ice će moći: <ul style="list-style-type: none">• Navesti nekoliko područja u kojima EU utječe na njihov život• Opisati kako je EU prisutna u svakodnevnom životu• Opisati kako je EU dio njihove regije i svakodnevnog života• Kritički se uključiti u različita područja politika u kojima je EU relevantna za njihov svakodnevni život• Apstraktnije sagledati EU i njezinu relevantnost
Ključni pojmovi	Zajednička politika, kohezija, ZPP, prava i povlastice građana:ki EU-a, vanjska politika, politika azila
Trajanje	40 do 50 minuta
Potrebni materijali	Power Point prezentacija, lista rezultata, lista Pravila EU-a, (ikone pravila), flipchart, markeri i olovke; za internetsku verziju mogu se koristiti digitalne aplikacije kao što je Mural: https://www.mural.co
Izvori	Osmišljeni informativni članci o nekoliko europskih područja politika koji pokazuju različite načine na koje EU utječe na njihov svakodnevni život („EU i ja“ Poglavlje III.). Možda značke koje vizualno odvajaju grupe, tako da je lakše provesti miješanje grupe u drugom koraku. (Ikone pravila).

TIJEK PROVEDBE (BEZ DIGITALNIH ALATA)

Uvod (10 minuta)

Nastavnik:ica otvara temu: „Što nam EU donosi u svakodnevnom životu“ i objašnjava „metodu slagalice“: „Kao što je slagalica zbirka raznih komada koji se spajaju kako bi stvorili cjelovitu sliku, slagalica kao metoda poučavanja zbirka je tema, koju će učenici u potpunosti razviti prije nego što se okupe kako bi napravili potpunu ideju. Točnije, ova vrsta strategije kooperativnog učenja omogućuje pojedincima ili malim skupinama da postanu odgovorni za potkategoriju veće teme. Nakon istraživanja i razvoja svoje ideje, svaki pojedinac ili mala skupina ima odgovornost predstaviti je ostatku grupe ili razreda.“ (Izvor: <https://www.teachhub.com/teaching-strategies/2016/10/the-jigsaw-method-teaching-strategy/>)

► [PowerPoint prezentacija](#)

Glavna aktivnost (40 minuta)

Učenici:ice će biti podijeljeni u 4-6 skupina, u kojima dobivaju drugačiju politiku EU-a (zajedničke politike i nacionalne politike). Informativni članci sadrže informacije o određenom području politike i načinima na koje EU postupa s njima. Kao prvi korak učenici:ice će pročitati informativne članke i izdvojiti ključne činjenice i područja u kojima EU utječe na njihov život u području politika. (20 minuta)

U drugom koraku učenici:ice slažu slagalicu. Sada oblikuju nove grupe u kojima je predstavnik:ica za svaki informativni članak. Potom će jedni:e drugima predstaviti svoje uvide. Kao zadatak, trebaju sagledati sličnosti i razlike u područjima politika i onome što ih sve povezuje. (20 minuta)

► [Informativni članci politike EU-a](#)

Zaključak (5 minuta)

Lekcija završava izlaganjem nastavnika:ica i učenika:ica koji:e su predstavili svoje sličnosti i razlike. Cilj je pokazati kako je EU relevantna za sve u njegovu svakodnevnom životu, uz prikaz nekoliko područja politike.

► [Lista rezultata](#)

TIJEK PROVEDBE (S DIGITALNIM ALATIMA)

Lekcija se može odvijati na isti način kao i bez digitalnih alata. Jedina razlika je u korištenju različitih digitalnih alata za podjelu u grupe poput web alata "Random Student Generator" (<https://www.transum.org/software/RandomStudents/>). Lekcija se može provesti i putem [GoogleDocs-a](#) ili bilo kojeg alata koji nudi prostor za upisivanje ili mogućnost predavljanja (Word, Open Office, Mural <https://www.mural.co>).

LISTA REZULTATA - NAPREDNA VERZIJA

KOHEZIJSKA POLITIKA

Sažite politiku i opišite glavne kratkoročne i dugoročne ciljeve: njome se usklađuju teritorijalne, socijalne i gospodarske razlike među različitim regijama EU-a. Pomaže u promicanju otvaranja radnih mjesta, poslovne konkurentnosti, gospodarskog rasta i održivog razvoja te poboljšanju kvalitete života građana. 36,5% ukupnog proračuna EU-a dodijeljeno je kohezijskoj politici za razdoblje 2021. – 2027.

Kako politika utječe na vaš svakodnevni život? Ako projekti uspiju u vašoj regiji, poboljšavaju životni standard. Općenito, kohezijska politika podupire europsku solidarnost.

Znate li dodatne primjere ovog područja politike i kako to utječe na vaš život? Može se imenovati i raspravljati o EU projektima u regiji. Poveznica: https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/projects/.

ZAJEDNIČKA POLJOPRIVREDNA POLITIKA

Sažite politiku i opišite glavne kratkoročne i dugoročne ciljeve: glavni su ciljevi ZPP-a poboljšanje konkurentnosti u poljoprivrednom sektoru EU-a, održavanje sigurnosti opskrbe hranom i pokušaj postizanja ciljeva Europskog zelenog plana, što vodi k tome da sektor postane klimatski prihvatljiviji.

Kako politika utječe na vaš svakodnevni život? Omogućuje proizvodnju zdrave, visokokvalitetne hrane i doprinosi zaštiti okoliša. Traži pronalaženje održivih načina uzgoja, čime utječe i na svjetsku poljoprivrednu industriju. Skraćuje puteve i načine uvoza robe

Znate li dodatne primjere ovog područja politike i kako to utječe na vaš život?

OBRAMBENA POLITIKA

Sažite politiku i opišite glavne kratkoročne i dugoročne ciljeve: uspostaviti suradnju i koordinaciju među državama članicama u području obrane i upravljanja krizama definiranim u Lisabonskom ugovoru. Globalnom strategijom EU-a postiže se cilj produbljivanja suradnje s NATO-om kako bi se olakšala vojna mobilnost unutar i diljem EU-a te revizija financiranja njezinih civilnih i vojnih misija i operacija kako bi one bile učinkovitije.

Kako politika utječe na vaš svakodnevni život? Suradnja s NATO-om: > 2% BDP-a za obranu: povećava troškove za nacionalnu vojsku (npr. "Sondervermögen" u Njemačkoj). Učinci političkih zahtjeva i pitanja o kojima se raspravlja u medijima, posebice od napada Rusije na Ukrajinu.

Znate li dodatne primjere ovog područja politike i kako to utječe na vaš život?

VANJSKA POLITIKA

Sažite politiku i opišite glavne kratkoročne i dugoročne ciljeve: cilj joj je preuzeti vodeću ulogu u mirovnim operacijama, sprečavanju sukoba i jačanju međunarodne sigurnosti te osigurati sigurnost uz istodobno poštovanje ljudskih prava, demokracije i borbe protiv siromaštva. Glavni predmeti su ZVSP i ZSOP, imaju važan fokus na humanitarnu pomoć, migracijske i razvojne politike paralelne s mirovnim pregovorima. Globalni pristup EU-a dio je vanjske politike kako bi se osigurala veća međusobna povezanost među područjima politika i poboljšalo financiranje.

Kako politika utječe na vaš svakodnevni život? Predstavlja vanjski imidž Europe, posebno u pogledu poštivanja ljudskih prava i jasnog pozicioniranja europskih vrijednosti u međunarodnoj politici. Obrana tih stajališta dovela je do sankcija protiv Rusije nakon napada na Ukrajinu i posljedičnog gubitka opskrbe energijom i rasta cijena (sa čim se svi možemo poistovjetiti).

Znate li dodatne primjere ovog područja politike i kako to utječe na vaš život? Migracijske politike: FRONTEX i suradnja s libijskom obalnom stražom.

SOCIJALNA POLITIKA

Sažmite politiku i opišite glavne kratkoročne i dugoročne ciljeve: općenito gledajući, odgovornost je na državama članicama ali zahtijeva pojačano djelovanje EU-a u području zdravstva i socijalne sigurnosti. Zdravstvena politika EU-a ima za cilj poticanje dobrog zdravlja, zaštitu građana od prijetnji zdravlju, poboljšanje lijekova i podupiranje dinamičnih zdravstvenih sustava. Područje socijalne politike uglavnom se definira i financira iz Europskog socijalnog fonda plus (ESF+).

Kako politika utječe na vaš svakodnevni život? Zdravstvena iskaznica na razini EU-a. Tijekom pandemije Covida-19 pacijenti su dovedeni u bolnice u drugim državama EU-a -> poziv na usklađivanje područja politike.

Znate li dodatne primjere ovog područja politike i kako to utječe na vaš život?

GOSPODARSTVO I TRGOVINA

Sažmite politiku i opišite glavne kratkoročne i dugoročne ciljeve: promicanje slobodne trgovine i gospodarske integracije. Glavni su ciljevi gospodarske politike EU-a poticanje konkurentnosti i doprinosa zapošljavanju, održivosti javnih financija i jačanje financijske stabilnosti. Sadrži niz mjera, uključujući uvozne carine, uvozne kvote, dobrovoljna izvozna ograničenja, izvozne poreze, izvozne subvencije itd. Nova strategija usmjerena je na gospodarski oporavak podupiranjem zelene i digitalne transformacije.

Kako politika utječe na vaš svakodnevni život? Na primjer: omogućava kupnju francuskih ili talijanskih proizvoda u njemačkom supermarketu bez plaćanja dodatnih poreza -> Tjestenina Barilla, francusko vino

Znate li dodatne primjere ovog područja politike i kako to utječe na vaš život? Sankcije zemljama koje krše međunarodno pravo –> rasprava o Kini (kako bi se EU trebala i može li se nositi s kineskim kršenjima ljudskih prava (primjerice Ujguri).

RADNI LIST: TRGOVINA I GOSPODARSTVO

Jedno od temeljnih načela Europske unije (EU) je slobodna trgovina. Već 1960. godine osnovano je Europsko udruženje slobodne trgovine s ciljem promicanja slobodne trgovine i gospodarske integracije. Danas je EU najveće svjetsko područje jedinstvenog tržišta. U EU-u su za ekonomsku politiku odgovorne pojedine države članice, ali postoji multilateralna koordinacija gospodarskih politika među zemljama. Glavni ciljevi gospodarske politike EU-a su poticanje konkurentnosti i doprinos zapošljavanju, održivosti javnih financija i jačanju financijske stabilnosti. Trgovinska politika obuhvaća sve mjere koje izravno utječu na trgovinu robom i uslugama između država članica i njihovih građana: ki, uključujući uvozne carine, uvozne kvote, dobrovoljna izvozna ograničenja, izvozne poreze, izvozne subvencije itd.

Globalna financijska kriza^[1] i europska kriza državnog duga stavili su taj okvir na kušnju. U ljeto 2017. intenzivirale su se rasprave o produblivanju okvira politike ekonomske i monetarne unije (EMU). O tom se postupku, koji je potvrđen u izvješću petorice predsjednika (predsjednika glavnih institucija EU-a) i koji bi trebao biti dovršen do 2025., sada raspravlja na razini država članica. Posljednjih godina naglasak je stavljen i na održivost trgovine EU-a. Europska komisija predstavila je u veljači 2021. svoju novu Trgovinsku strategiju koja se temelji na otvorenosti EU-a za doprinos gospodarskom oporavku podupiranjem zelene i digitalne transformacije.

Najnovija tema koja utječe na trgovinsku politiku EU-a je rat koji Rusija započela protiv Ukrajine u veljači 2022. Članice EU-a su djelovale zajednički u provedbi trgovinskih ograničenja za Rusiju. Europska unija pokušava održati stabilnost financijskih tržišta tijekom rata. Istodobno, Europska komisija upozorava na štetu prouzročenu sankcijama. O gospodarskim posljedicama rata u Ukrajini i sankcijama i danas se raspravlja. Političari su tijekom ministarskog sastanka EU-a upozorili kako će sankcije opteretiti i europsko gospodarstvo, međutim, istaknuto je da se ta cijena mora platiti za zaštitu demokracije i mira.

[1] Financijska kriza 2008. bila je katastrofalan financijski i ekonomski kolaps koji je mnoge ljude stajao posla, životne uštede, domova ili svega navedenog..

RADNI LIST: KOHEZIJSKA POLITIKA

Glavni je cilj regionalne politike EU-a, poznate i kao kohezijska politika, premošćivanje teritorijalnih, socijalnih i gospodarskih razlika među različitim regijama EU-a. Regionalna politika obuhvaća sve regije i gradove Europske unije te pomaže u promicanju otvaranja radnih mjesta, poslovne konkurentnosti, gospodarskog rasta i održivog razvoja te poboljšanju kvalitete života građana.

Kohezijskom politikom EU-a za razdoblje 2021. – 2027. utvrđeno je pet glavnih ciljeva:

- Konkurentnija i pametnija Europa,
- Zelenija Europa s niskim emisijama ugljika na putu prema gospodarstvu s nultom stopom emisija ugljika,
- Bolje povezana Europa poboljšanjem mobilnosti,
- Socijalnija i uključivija Europa,
- Europa bliska svojim građanima: kama promicanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta teritorija.

Kako bi se postigli ti ciljevi i zadovoljile različite razvojne potrebe u svim regijama EU-a, kohezijskoj politici za razdoblje 2021. – 2027. dodijeljeno je 392 milijarde eura, što je otprilike 36,5% ukupnog proračuna. Financijska potpora raspoređuje se u nekoliko fondova^[1]: Europski fond za regionalni razvoj (EFRR), Europski socijalni fond plus (ESF+), Kohezijski fond i Fond za pravednu tranziciju. Osim toga, dio proračuna dodjeljuje se programu Interreg^[2], koji pomaže regionalnim i lokalnim samoupravama u provedbi boljih politika i pruža mogućnosti za razmjenu rješenja i učenje^[3] iz politike. Kohezijska politika izvrstan je primjer kako politike EU-a mogu izravno utjecati na živote europskih građana.

U usporedbi s prethodnim razdobljem, kohezijska politika za razdoblje 2021. – 2027. fleksibilnija je. Njime se državama članicama i regijama omogućuje brža mobilizacija sredstava EU-a u slučaju nepredviđenih izazova. Njome se uvode i horizontalni "poticajni uvjeti" kako bi se osiguralo da države članice imaju uspostavljene učinkovite mehanizme kojima se osigurava provedba svih programa u skladu s Poveljom EU-a o temeljnim pravima^[4].

[1] Fond je određeni iznos novca koji se dodjeljuje za određenu svrhu ili cilj. U EU-u pet glavnih fondova surađuje kako bi poduprlo različite aspekte gospodarskog razvoja u svim državama članicama.

[2] Interreg je program EU-a čiji je cilj potpora razvoju regija diljem Europe. Ciljevi se ostvaruju financiranjem projekata međuregionalne suradnje, pružanjem platforme za učenje o politikama i pružanjem savjetovanja.

[3] Učenje o politikama je proces učenja iz politika koje su provedene, obično u drugim zemljama ili regijama, s ciljem poboljšanja budućeg donošenja politika.

[4] Djelovanje EU-a temelji se na Ugovorima EU-a i Povelji EU-a o temeljnim pravima, koji imaju zajedničke vrijednosti. Povelja sadržava temeljna prava koja ljudi uživaju u EU-u. To je moderan i sveobuhvatan instrument za zaštitu i promicanje prava i sloboda ljudi u svjetlu promjena u društvu, društvenog napretka te znanstvenog i tehnološkog razvoja.

KOHEZIJSKA POLITIKA: PRIMJER

Projekt "City Walk" transnacionalni je projekt koji okuplja partnere u devet europskih zemalja: Austriji, Bugarskoj, Hrvatskoj, Češkoj, Mađarskoj, Rumunjskoj, Srbiji, Slovačkoj i Sloveniji. Cilj projekta je pomoći gradovima u dunavskoj regiji u razvoju učinkovitih gradskih prometnih sustava prilagođenih ljudima uz istodobno smanjenje emisija, razine buke i zagušenja, povećanje sigurnosti i povećanje sigurnosti i povećanje sigurnosti gradova i povećanje broja gradova koji se mogu živjeti.

Općine, razvojne agencije, istraživačke organizacije i gospodarske komore surađuju na razmjeni zajedničkih praksi i metodologija, koje se mogu koristiti za rješavanje zajedničkih problema. Svaki od partnerskih gradova provodi male pilot akcije za poboljšanje "prohodnosti" gradova. Osim toga, razvija se takozvani „paket alata za prohodnost". Ovaj se alat može koristiti za mjerenje koliko je određeno urbano susjedstvo prilagođeno pješacima.

Posebne mjere koje se mogu poduzeti za promicanje hodanja mogle bi uključivati ulaganja u infrastrukturu, na primjer promjenom dizajna ulica kako bi se pješaku dalo prednost pred automobilom. U međuvremenu su ispitane „meke" intervencije kako bi se potaknulo ljude da ostave automobil kod kuće, poput shema podizanja svijesti kojima se promiče hodanje i njegove zdravstvene koristi. Osim toga, političke intervencije i izmjene lokalnih propisa mogle bi se upotrijebiti za postizanje novih ograničenja brzine, izmjenu zakona o parkiranju, promicanje cestovnog uređenja prilagođenog pješacima ili poboljšanje javnog prijevoza.

Ukupna investicija za projekt "CityWalk - Ususret energetske odgovornim mjestima: uspostava prohodnih gradova u Dunavu" iznosi 2 229 590 EUR, pri čemu europski fond za regionalni razvoj doprinosi s 1,895. 151 EUR kroz operativni program transnacionalne suradnje Interreg Dunav za programsko razdoblje 2014.-2020.

RADNI LIST: ZAJEDNIČKA POLJOPRIVREDNA POLITIKA

Zajednička poljoprivredna politika (ZPP) uvedena je još 1962., što je čini jednom od najstarijih politika zajedničkih svim državama članicama Europske unije. Razvijena je u vrijeme kada Europa nije mogla zadovoljiti većinu vlastitih potreba za hranom te je bilo potrebno poticati poljoprivrednike:ice da proizvode hranu putem zajamčenih cijena. Ta je politika redovito reformirana i razvijala se tijekom godina. Danas su glavni ciljevi ZPP-a poboljšati konkurentnost u poljoprivrednom sektoru EU-a, održati sigurnost opskrbe hranom i pokušati ostvariti ciljeve Europskog zelenog plana^[1].

Prema podacima Europske komisije, od emisija metana uzrokovanih ljudskim djelovanjem, 53 % dolazi iz poljoprivrede, 26 % iz gospodarenja otpadom i 19 % iz energetskog sektora^[2]. ZPP stoga poziva na to da poljoprivreda postane ekološki i klimatski prihvatljivija. Osim toga, potrebno je formulirati minimalne zahtjeve za zaštitu okoliša i klime. Poljoprivrednici:ice koji se posebno održivo bave poljoprivredom mogu biti financijski nagrađeni. Važnost ZPP-a očituje se i u njegovu udjelu u proračunu EU-a: od 2021. do 2027. u ZPP će se uložiti oko 32% cjelokupnog proračuna EU-a. ZPP-om se stvaraju potrebni uvjeti za društvo i postiže da poljoprivrednici:ice dobiju na važnosti. Oni:e daju vitalni doprinos proizvodnji hrane, razvoju ruralnih područja - kao prirodnog resursa, ali i ekološki prihvatljivim metodama uzgoja.

Nakon dugih pregovora između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije, u kontekstu zdravstvene krize uzrokovane virusom, COVID-19 i potrebe za povećanjem otpornosti prehrambenog sektora EU-a, i u kontekstu sve većih izazova povezanih s klimatskim promjenama, gubitkom biološke raznolikosti i upravljanjem prirodnim resursima, postignut je i službeno donesen dogovor o reformi ZPP-a 2. prosinca 2021. Novi ZPP trebao bi stupiti na snagu 1. siječnja 2023.

Nekoliko istraživanja Eurobarometra^[3] pokazuje da građani:ke EU-a imaju visoku razinu osviještenosti u tom području politike^[4]. Građani:ke EU-a mogu izravno profitirati od ZPP-a u smislu pružanja zdrave i visokokvalitetne hrane i doprinosa zaštiti okoliša.

[1] Zeleni plan EU-a ambiciozna je strategija održivog rasta predstavljena u prosincu 2019. Glavni je cilj da EU do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent.

[2] Europski parlament (2021.): Izvješće o strategiji EU-a za smanjenje emisija metana. https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0277_HR.html

[3] Eurobarometar je istraživanje javnog mnijenja zemalja EU-a koje je naručila Europska komisija u redovitim vremenskim razmacima.

[4] Europska komisija (2W8). <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2665>

ZAJEDNIČKA POLJOPRIVREDNA POLITIKA: PRIMJER

Cilj projekta 'Model savjetodavnog projekta za očuvanje i zaštitu prirode' je omogućiti poljoprivrednicima:icama u regiji Brandenburg u Njemačkoj da zadrže svoju produktivnost uz doprinos zaštiti biološke raznolikosti i očuvanju prirodnih staništa i poljoprivrednih krajolika. U postojećim savjetodavnim programima fokus je često prvenstveno na maksimiziranju proizvodnje čime se zanemaruju pitanja zaštite okoliša. Stoga je projekt od vitalnog značaja za održivi razvoj poljoprivrede u Brandenburg.

Kroz projekt je prvo provedena situacijska analiza pristupa očuvanju biološke raznolikosti i prirode u Brandenburg. Nakon toga razvijeni su, testirani i ocijenjeni moduli osposobljavanja za farmere koji sadrže savjetodavne usluge za poljoprivrednike:ice povezane s bioraznolikošću. Nadalje, u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede, izrađen je skup preporuka za politike. Naposljetku, uspostavljene su strukture za olakšavanje otvorene razmjene i razmjenu najboljih praksi. Krajnji je rezultat sveobuhvatan i pristupačan savjetodavni program za očuvanje prirode specifičan za poljoprivredne krajolike Brandenbura.

Ukupni proračun projekta iznosio je 916.036,00 eura, a EU financira projekt s 906.785,00 eura iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR)^[1].

[1] Europskim poljoprivrednim fondom za ruralni razvoj (EPFRR) financira se doprinos ZPP-a ciljevima ruralnog razvoja: 1. poboljšanje konkurentnosti poljoprivrede, 2. poticanje održivog upravljanja prirodnim resursima i djelovanje u području klime, 3. postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja gospodarstava i ruralnih ekonomija i zajednica.

RADNI LIST: OBRAMBENA POLITIKA

Glavni cilj zajedničke sigurnosne i obrambene politike je suradnja i koordinacija među državama članicama u području obrane i upravljanja krizama. Sigurnosna i obrambena politika u Europskoj uniji pretežno je nadležnost država članica. Istodobno, zajednička sigurnosna i obrambena politika, koja bi postupno mogla dovesti do europske obrambene unije, sadržana je u Lisabonskom ugovoru^[1]. Od 2016. ostvaren je znatan napredak u tom smjeru, pri čemu je u mandatu Komisije i Europskog parlamenta za razdoblje 2014. – 2019. predloženo i pokrenuto nekoliko inicijativa u području sigurnosti i obrane.

Ideja koju bi Europska unija trebala ostvariti u području sigurnosti i obrane postala je sve popularnija među građanima EU-a. Krize u istočnim i južnim susjedima EU-a, kao što su okupacija Krima 2014. i rat u Siriji 2011., stvorile su okruženje nesigurnosti u kojem se EU poziva da učini više. Posebno je rat u Ukrajini uzrokovao da EU drastično dovede u pitanje postojeće sigurnosne i obrambene strukture. EU je donijela dosad nezabilježene sankcije, žestoko se pokušala boriti protiv stroja za dezinformiranje povezanog s Kremljem, te je, prvi put u povijesti, Ukrajini osigurala smrtonosno oružje.

Nakon odluke Vijeća iz 2013., a posebno od pokretanja Globalne strategije EU-a^[2] 2016., EU radi na tome da na te potrebe odgovori pretežno provedbom odredaba Lisabonskog ugovora. Posljednjih godina započela je provedbu ambicioznih inicijativa u području sigurnosti i obrane, kao što su stalna strukturirana suradnja (PESCO), Europski akcijski plan za obranu, uključujući novi Fond za obranu za financiranje istraživanja i razvoja vojnih kapaciteta EU-a, tješnju i učinkovitiju suradnju s Organizacijom Sjevernoatlantskog ugovora (NATO), plan za olakšavanje vojne mobilnosti unutar i izvan EU-a te reviziju financiranja svojih civilnih i vojnih misija i operacija kako bi one bile učinkovitije.

U višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027.^[3] posebna je proračunska stavka namijenjena za klaster sigurnosti i obrane, što je prvi put da je zajedničke politika tako vidljivo naglašena u proračunskoj strukturi. Klaster sigurnost obuhvaća fond za unutarnju sigurnost i nuklearnu sigurnost te stavljanje izvan pogona i decentralizaciju agencija, a proračun obrambenog klastera dodjeljuju se sredstva Europskom fondu za obranu i u svrhu vojne mobilnosti. S obzirom na nedavnu potporu čelnika i čelnica EU-a za daljnje inicijative u sigurnosnoj i obrambenoj politici EU-a, u budućnosti će se vjerojatno održavati važne rasprave o mogućem postupnom oblikovanju europske obrambene unije.

[1] Lisabonskim ugovorom ažurirani su propisi za Europsku uniju: uspostava centraliziranijeg vodstva i vanjske politike, stvaranje odgovarajućeg procesa za zemlje koje žele napustiti Uniju, jačanje sudjelovanja i zaštite građana:ki, stvaranje novog institucionalnog ustroja i izmjena postupaka donošenja odluka radi veće učinkovitosti i transparentnosti.

[2] Globalna strategija EU-a zamjenjuje Europsku sigurnosnu strategiju (2003.), njen je cilj poboljšati učinkovitost obrane i sigurnosti Unije i njezinih država članica, zaštita civila, suradnja oružanih snaga država članica, upravljanje migracijom, transnacionalnim krizama i drugo.

[3] Višegodišnji financijski okvir (VFO) Europske unije sedmogodišnji je okvir kojim se uređuje njezin godišnji proračun. Utvrđen je u jednoglasno donesenoj Uredbi Vijeća uz suglasnost Europskog parlamenta.

OBRAMBENA POLITIKA: PRIMJER

U okviru istraživačkog potprograma Europskog fonda za obranu Komisija je dodijelila 90 milijuna eura za pripremno djelovanje u području istraživanja u području obrane (PADR). Cilj je PADR-a produbiti europsku obrambenu suradnju, riješiti potencijalne nedostatke u kapacitetima i ojačati europske dionike:ice u području obrane.

Financirano je nekoliko projekata, primjerice istraživački projekt Umjetna inteligencija za otkrivanje eksplozivnih naprava (AIDED). Projekt provode organizacije iz Belgije, Latvije, Nizozemske, i Ujedinjenog Kraljevstva, te traje 24 mjeseca i dobit će bespovratna sredstva EU-a u iznosu od približno 1,546 milijuna eura.

Istraživački projekt primijenit će algoritme umjetne inteligencije za identifikaciju nekonvencionalnih (improviziranih eksplozivnih naprava, engl. IED) i konvencionalnih eksplozivnih naprava (zakopanih mina), za autonomno planiranje misija i za pozicioniranje, navigaciju i mapiranje za kontrolu flote robota koji brzo surađuju kako bi identificirali siguran prolaz u području visokog rizika. Tehnike kao što je duboko učenje bit će osmišljene i uvježbavane pomoću simuliranih i vanjskih skupova podataka za otkrivanje IED-ova.

RADNI LIST: VANJSKA POLITIKA

Cilj je Europske unije (EU) preuzeti vodeću ulogu u operacijama očuvanja mira, sprečavanju sukoba i jačanju međunarodne sigurnosti. Djelovanje izvan granica EU-a često zahtijeva kombinaciju pristupa. Ugovorima EU-a razlikuju se Zajednička vanjska i sigurnosna politika (ZVSP), Zajednička sigurnosna i obrambena politika (ZSOP), vanjsko djelovanje i vanjska dimenzija unutarnjih politika.

Na terenu su problemi toliko isprepleteni da često jedan alat nije dovoljan. Na primjer, na raseljavanje stanovništva potaknuto sukobom oko prirodnih resursa ili vjerskih i-ili političkih pitanja mora se odgovoriti humanitarnom pomoći, koja se osigurava misijom ZSOP-a, a čiji je učinak upravljan odgovarajućim migracijskim i razvojnim politikama, dok se istovremeno vode mirovni pregovori. Koordinacija svih dionika:ica izazovna je, ali od vitalne važnosti, ne samo kao odgovor na krizu, već i za prevenciju.

Kako bi se odgovorilo na nove izazove kao što su klimatske promjene, rastuća nesigurnost ili novi migracijski obrasci, EU je iznijela konkretna rješenja za oblikovanje sinergije među akterima kako bi se učinkovitije iskoristilo zajedničko stručno znanje i pronašli novi izvori financiranja. Novi vanjskopolički okvir (Globalna strategija EU-a) namijenjen je mapiranju alata i resursa koji su najbolje osmišljeni kako bi pomogli društvu u cjelini, u EU-u i partnerskim zemljama, da učinkovitije izdrži prirodne šokove i šokove uzrokovane ljudskim djelovanjem. To znači uspostavljanje veza između aktera i između tradicionalno odvojenih područja politike, kao što su socijalna i vanjska politika. Proračunska ograničenja i volja za odstupanjem od odnosa donatora:ica i primatelja:ica pomoći također su rezultirali inovativnim financijskim alatima, koristeći se sredstvima EU-a za poticanje privatnih ulaganja.

Iako se, od njezina pokretanja, Globalna strategija pokazala koherentnom vizijom, čvrsto, sveobuhvatno vanjsko djelovanje ipak zahtijeva koordinaciju na svim razinama. Globalna nestabilnost je u porastu, primjerice u pogledu rata u Ukrajini, pa stoga hitnost reformi u zajedničkoj vanjskoj politici EU-a dobiva dosad nezabilježenu pozornost. Izazov za EU bit će osigurati sigurnost uz istodobno poštivanje temeljnih vrijednosti Ugovora – ljudskih prava, demokracije i borbe protiv siromaštva – kao njezinih primarnih ciljeva na globalnoj razini.

VANJSKA POLITIKA: PRIMJER

EU pruža humanitarnu pomoć područjima pogođenima katastrofama uzrokovanim ljudskim djelovanjem i prirodnim katastrofama s posebnim naglaskom na najranjivije žrtve. Rat u Jemenu jedna je od najtežih humanitarnih kriza na svijetu. Gotovo 70% stanovništva treba humanitarnu pomoć i zaštitu, a 17,4 milijuna ljudi suočava se s akutnom nesigurnošću opskrbe hranom ^[1]. Tešku situaciju dodatno pogoršavaju pandemija virusa COVID-19, gospodarska kriza i ponovna pojava prirodnih opasnosti. EU je jedna od glavnih donatorica u Jemenu. EU je 2022. dodijelila humanitarnu pomoć u iznosu od 135 milijuna eura za one koji su pogođeni sukobom u Jemenu. EU je ukupno dodijelila više od 1,2 milijarde eura za odgovor na krizu u Jemenu.

Humanitarna pomoć EU-a obuhvaća pomoć u hrani, zdravstvenu skrb, obrazovanje o higijenskim uslugama, vodu i sklonište. Konkretnije, EU financira projekte za popravak i obnovu vodoopskrbne i sanitarne infrastrukture s ciljem smanjenja bolesti i smrti od bolesti koje se prenose vodom. Također su uspostavljene mjere prevencije infekcije i kontrole za suzbijanje širenja COVIDa-19. Nadalje, EU je uspostavila paket pomoći za hitne slučajeve kako bi se raseljenim osobama osigurala osnovna sredstva za kućanstvo i gotovina. Posebne usluge rehabilitacije nude se osobama koje pate od ozljeda i-ili psihološke traume. Kako bi se pružile mogućnosti obrazovanja za mlade raseljene osobe, EU financira obrazovne projekte i inicijative za učenje.

[1] https://ec.europa.eu/echo/where/middle-east/yemen_en

RADNI LIST: SOCIJALNA POLITIKA

Iako odgovornost za zdravlje i socijalnu sigurnost snose prije svega vlade pojedinih država članica Europske unije (EU), EU nadopunjuje nacionalne politike, posebno one s prekograničnom dimenzijom. U nedavnoj anketi provedenoj za Europski parlament više od dvije trećine građana:ki EU-a izrazilo je potporu pojačanom djelovanju EU-a u području zdravstva i socijalne sigurnosti ^[1].

Ključna komponenta socijalne politike je funkcionalna zdravstvena politika. Zdravstvenom politikom EU-a nastoji se poticati dobro zdravlje, štititi građane:ke od prijetnji zdravlju i podupirati dinamične zdravstvene sustave. Politika se uglavnom provodi u okviru akcijskih programa EU-a, trenutno četvrtog zdravstvenog programa „EU za zdravlje“ (2021. – 2027.). „EU za zdravlje“ ambiciozan je odgovor na pandemiju virusa COVID-19 i nadilazi odgovor na krizu usmjeravanjem na izgradnju otpornijih zdravstvenih sustava općenito. U programu „EU za zdravlje“ iznesena su četiri glavna cilja:

- Poboľšati i poticati zdravlje u Uniji,
- Zaštititi ljude u Uniji od ozbiljnih prekograničnih prijetnji zdravlju,
- Poboľšati lijekove, medicinske proizvode i proizvode relevantne za krizu,
- Ojačati zdravstvene sustave.

Djelovanje EU-a u pogledu pitanja socijalne sigurnosti u EU-u usko je povezano s provedbom takozvanog Europskog stupa socijalnih prava ^[2], kao i s kretanjima na tržištu rada. Višegodišnjim financijskim okvirom za razdoblje 2021. – 2027.^[3] postavljaju se temelji za poboljšanje mogućnosti zapošljavanja radnika:ica i jačanje socijalne kohezije. Novi Europski socijalni fond plus (ESF+)^[4] stupio je na snagu u srpnju 2021. radi promicanja provedbe Europskog stupa socijalnih prava. U buduću će se programi socijalne zaštite morati dodatno prilagoditi novim stvarnostima na tržištu rada (manje radnih mjesta u proizvodnji „rad putem platformi“ kao što je Uber Eats itd.).

[1] Europski parlament (2016.): [https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI\(2016\)583865](https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2016)583865)

[2] Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili su Europski stup socijalnih prava 2017. U stupu se utvrđuje 20 ključnih načela koja predstavljaju svjetionik koji nas vodi prema snažnoj socijalnoj Europi koja je pravedna, uključiva i puna prilika u 21. stoljeću.

[3] Višegodišnji financijski okvir (VFO) Europske unije sedmogodišnji je okvir kojim se uređuje njezin godišnji proračun. Utvrđen jednoglasno donesenoj Uredbi Vijeća uz suglasnost Europskog parlamenta.

[4] ESF+ najvažniji je instrument EU-a za ulaganje u građane:ke. Proračun za razdoblje 2021. – 2027. iznosi 99,3 milijarde eura. ESF+ temelj je socijalno-gospodarskih politika EU-a. Cilj je ESF+-a pružiti potporu pojedincima:kama, regijama i državama članicama kako bi se prevladali izraziti izazovi kao što je pandemija virusa COVID-19.

SOCIJALNA POLITIKA: PRIMJER

Projekt „100 dodatnih mjesta za obuku mladih s invaliditetom“ pokrenut je 2006. godine u regiji Sjeverna Rajna-Vestfalija u Njemačkoj. Unatoč propisima protiv diskriminacije osoba s invaliditetom, istraživanja pokazuju da osoba s invaliditetom u EU-u ima 24,4% manju vjerojatnost da će biti zaposlena od osobe bez invaliditeta^[1]. Stoga je cilj projekta integrirati mlade osobe s invaliditetom na tržište rada.

Tijekom dvije do tri i pol godine obuke u lokalnim institutima za strukovno osposobljavanje polaznici:ice su pripremljeni:e za zanimanje koje odgovara njihovim talentima i interesima. Sudionicima:icima je osiguran mentor:ica koji:a će ih voditi kroz njihovo putovanje. Teorijsko osposobljavanje na strukovnom institutu dopunjeno je mogućnošću stažiranja u jednoj od 850 partnerskih tvrtki. Osim toga, nude se dodatno podučavanje i lekcije.

Od početka pokretanja projekta više od 1000 sudionika:ica koristilo je mogućnosti koje se pružaju i uspješno se osposobilo za rad u više od 120 različitih radnih uloga - od medijskog dizajnera:ica do djelatnika:ica u maloprodaji. Ukupni proračun projekta iznosi 4,8 milijuna eura godišnje, a projekt podržava Europski socijalni fond sa 2,3 milijuna eura godišnje.

[1] Europski forum osoba s invaliditetom <https://www.edf-feph.org/employment-policy/>